

**T.C.
MİLLÎ EĞİTİM BAKANLIĞI**

ADALET

GİREN VE ÇIKAN EŞYA KONTROLÜ

Ankara, 2018

- Bu bireysel öğrenme materyali, mesleki ve teknik eğitim okul / kurumlarında uygulanan çerçeve öğretim programlarında yer alan kazanımların gerçekleştirilmesine yönelik öğrencilere rehberlik etmek amacıyla hazırlanmıştır.
- Millî Eğitim Bakanlığınca ücretsiz olarak verilmiştir.
- PARA İLE SATILMAZ.

İÇİNDEKİLER

AÇIKLAMALAR	iii
GİRİŞ	1
ÖĞRENME FAALİYETİ-1	2
1. CEZA İNFAZ KURUMUNA GİREN EŞYALAR.....	2
1.1. Kurumda Kullanılacak Olan Eşyalar	2
1.1.1. İdare ve Personelin Kullanacağı Araç ve Gereçler	2
1.1.2. Koğuş Demirbaş Eşya Araç ve Gereçleri	3
1.1.3. Hükümlü ve Tutukluların Kantinden Edinebileceği Araç ve Gereçler.....	4
1.2. Cezaevine Giren Demirbaş Eşya Araç ve Gereçlerin Arama Usulleri.....	4
1.2.1. Ceza İnfaz Kurumlarına Giren Araç ve Gereçlerde Arama Teknikleri	4
1.2.2. Kurumda Kullanılacak Eşyalarla İlgili Yapılması Gereken İşlemler	5
1.3. Mesleki Programda İlgili Ekranlar.....	5
UYGULAMA FAALİYETİ	6
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	7
ÖĞRENME FAALİYETİ-2	8
2. CEZA İNFAZ KURUMUNDAN ÇIKAN EŞYALAR	8
2.1. Cezaevinden Çıkan Demirbaş Eşya, Araç Gereçleri.....	8
2.2. Kurumdan Çıkışı Yapılacak Eşya ve Malzemelerle İlgili Yapılması Gereken İşlemler	11
2.2.1. Ceza İnfaz Kurumları Giriş ve Çıkış Kapıları	11
2.2.2. Çöp Çıkış İşlemleri	13
2.2.3. Çöp Türleri	13
2.3. Tutuklu veya Hükümlünün Eşya ve Malzeme Çıkışı Sırasında Firar Etme Teşebbüs ve Yöntemleri.....	14
DEĞERLER ETKİNLİĞİ.....	18
UYGULAMA FAALİYETİ	19
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	20
MODÜL DEĞERLENDİRME	23
CEVAP ANAHTARI.....	24
KAYNAKÇA	25

AÇIKLAMALAR

ALAN	Adalet
DAL	İnfaz ve Koruma
MODÜLÜN ADI	Giren ve Çıkan Eşya Kontrolü
MODÜLÜN SÜRESİ	40/32
MODÜLÜN AMACI	Bireye/öğrenciye, ceza-infaz kurumlarına giren ve çıkan eşya kontrolü işlemleri ile ilgili bilgi ve becerileri kazandırmaktır.
MODÜLÜN ÖĞRENME KAZANIMLARI	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kurumda kullanılmak üzere giren eşyaların kontrolünü dikkatli bir şekilde yapabileceksiniz. 2. Kurumdan çıkan eşyaların kontrolünü dikkatli bir şekilde yapabileceksiniz.
EĞİTİM ÖĞRETİM ORTAMLARI VE DONANIMLARI	Ortam: Cezaevi koğuşu atölyesi. Donanım: Bilgisayar, dedektör, el dedektörü, İnternet, mesleki program, projeksiyon, tarayıcı, X-ray cihazı, duyarlı kapı detektörleri, kapalı devre TV sistemi ve gözetleme kameraları.
ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME	Bireysel öğrenme materyali içinde yer alan ve her öğrenme faaliyetinden sonra verilen ölçme araçları ile kendinizi değerlendirebileceksiniz.

GİRİŞ

Sevgili Öğrencimiz,

İnsanoğlunun en önemli sorunlarından biri de güvenlidir. Toplumun güvenliği için devlet, kişisel güvenlik için de kişinin kendisi tedbirler almaktadır. Devletin aldığı güvenlik tedbirleri sayesinde huzurlu olarak yaşantımızı sürdürmekteyiz.

Toplumun ortak kullandığı birçok yerde sıkı güvenlik tedbirlerini görmekteyiz. Bu güvenlik tedbirlerinde insan unsuru ile birlikte teknolojinin kullanılması hem güvenliği sağlamayı kolaylaştırmakta hem daha güvenli hâle getirmektedir.

Bir alışveriş merkezine gittiğimizde duyarlı kapıdan geçtiğimiz gibi elimizde bulunan eşyalar da X - ray cihazlarından geçirilmektedir. Bunun tek amacı toplum güvenliğini sağlamaktır. Dolayısıyla kişi olarak da bizim güvenliğimiz sağlanmaktadır.

Cezaevlerindeki güvenlik sistemleri ise daha sıkı olmaktadır. Cezaevinde bulunan insanların firar etmelerini önlemek için alınan güvenlik tedbirlerinin öğrenilmesi sizin açınızdan çok faydalı olacaktır.

ÖĞRENME FAALİYETİ-1

ÖĞRENME KAZANIMI

Ceza infaz kurumunda kullanılmak için kuruma giren eşyanın kontrolüne ilişkin işlemleri yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- İnternet ve ceza infaz kurumları eğitim merkezlerinden ceza infaz kurumlarına giren eşyanın güvenliğinin nasıl sağlandığına ilişkin inceleme yapınız.

1. CEZA İNFAZ KURUMUNA GİREN EŞYALAR

Bu faaliyette ceza ve infaz kurumlarında varlığına en çok ihtiyaç duyulan ve bu nedenle sık sık kuruma girişi yapılan eşyalar tanıtılacaktır.

1.1. Kurumda Kullanılacak Olan Eşyalar

Ceza infaz kurumlarında mevzuata göre gerek personelin gerekse hükümlü ve tutukluların bulundurabileceği araç gereç aşağıda anlatılmıştır.

1.1.1. İdare ve Personelin Kullanacağı Araç ve Gereçler

Ceza infaz kurumlarının bürolarında işin sürdürülmesi için gereken araçların yanında, güvenlik ve gözetim servisinde olağanüstü hâllerde kullanılmak üzere cop, çelik eldiven, kask, göğüs ve bacak kısımlarını korumak için tasarlanmış alt ve üst giysiler ile anahtarlar kullanılmaktadır.

Fotoğraf 1.1: İnfaz koruma memurlarının olağanüstü hâllerde kullandıkları malzemeler

1.1.2. Koşu Demirbaş Eşya Araç ve Gereçleri

5275 sayılı Kanun'da oda ve eklentilerinde bulundurulabilecek kişisel eşyalar 35. maddede aşağıdaki gibi hükme bağlanmıştır.

“Kapalı ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlülerin oda ve eklentilerinde bulundurulabilecekleri veya bulunduramayacakları kişisel eşya, gıda, tıbbi malzeme ve diğer ihtiyaç maddeleri yönetmelikle düzenlenir.”

17/06/2005 tarihli ve 25848 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’te şöyle açıklanmıştır: “Bu Yönetmelik’in amacı, ceza infaz kurumlarında bulunan hükümlü ve tutukluların koşu, oda ve eklentilerinde bulundurulabilecekleri kişisel eşya, gıda, tıbbi malzeme ve diğer ihtiyaç maddelerine ilişkin usul ve esasları düzenlemektir.” diye belirtilmiş ve odalarda bulundurulması gereken eşyaları da aşağıdaki gibi hükme bağlanmıştır.

Koşu, oda ve eklentilerinde bulundurulabilecek kişisel eşya, gıda, tıbbi malzeme ve diğer ihtiyaç maddeleri: Mutfak teşkilatı olan ceza infaz kurumlarında bulundurulabilecek gıda maddeleri koşu, oda ve eklentilerinde kantinden temin edilebilen sebze, meyve ve diğer gıda maddeleri bulunabilir. Ceza infaz kurumunda annesiyle birlikte kalan çocuklara ve süt emziren annelere, cins ve miktarı doktor tarafından belirlenen ihtiyaç duydukları gıda maddelerini bulundurmalarına izin verilir.

Mutfak teşkilatı olmayan ceza infaz kurumlarındaki gıda maddeleri ve kullanılacak malzemeler: Mutfak teşkilatı bulunmayan ceza infaz kurumlarında yemek yapılabilecek herhangi bir yerin olmaması durumunda, hükümlülerin kaldıkları koşu, oda ve eklentilerinde, idare tarafından verilen ve yemek yapmada kullanılacak her türlü gıda maddesi ve malzemenin yeteri kadar bulundurulmasına izin verilir. Ancak yemek yapmada kullanılan tüp gibi yanıcı ve parlayıcı madde veya malzemeler, yemek pişirilmesinden sonra oda veya koşunun dışında idarenin kontrolünde bir bölüme alınır.

Kurumun fiziki imkânları müsait olduğu takdirde aradaki bağlantının standartlara uygun ve güvenlik bakımından sakınca oluşturmayacak şekilde tüpün, koşu veya oda dışında, ocağın ise koşu veya odada bulundurulmasına izin verilebilir.

Hükümlülerin bulundurulabilecekleri eşyalar, Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik’te belirtildiği üzere *yeme ve içmede kullanılan araç ve gereçler, giyim eşyaları, elektrikli eşyalar, müzik aletleri, dinî ihtiyaçlar ve sağlık araç gereçleri, el işi faaliyetleri ve bulundurulabilecek hayvanlar ile diğer eşyalar* başlıkları adı altında ilgili materyalde ayrıntılı biçimde ele alınmıştır.

Ceza infaz kurumu iş yurdu yönetim kurulunca kantinde satışına karar verilen, bu yönetmelikte sayılmayan ve kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyen eşyaların stok oluşturmayacak şekilde koşu, oda ve eklentilerde bulundurulmasına izin verilebilir.

1.1.3. Hükümlü ve Tutukluların Kantinden Edinebileceği Araç ve Gereçler

Hükümlü ve tutuklular, kendilerine verilen günlük besin maddeleri dışındaki ihtiyaçlarını ceza infaz kurumu ve tutukevi kantininden sağlayabilirler. Kantini bulunmayan kurumlarda bu maddeler, idarenin izin ve kontrolü altında dışardan sağlanabilir.

Hükümlü ve tutukluların kantinden edinebileceği araç ve gereçler: Kurum iş yurdu yönetim kurulu tarafından kantinden satışına karar verilen ve kurumların güvenliğini tehlikeye düşürebilecek ürünlerin dışında kalanların stok oluşturmayacak şekilde kantinden satışına izin verilir. Kadın, erkek ve çocukların farklı talep ve ihtiyaçlarına göre satılan ürünler belirlenir.

1.2. Cezaevine Giren Demirbaş Eşya Araç ve Gereçlerin Arama Usulleri

Cezaevine giren demirbaş eşya araç ve gereçlerin arama usulleri, ceza infaz kurumuna giren her türlü eşya, kurumun eşya giriş-çıkış yerindeki x-ray cihazından geçirilir. X-ray cihazının başında bu konu hakkında eğitim almış infaz ve koruma memuru görevlendirilmektedir. X-ray cihazından kontrolü yapılan eşya ve gereçler ayrıca el ve göz yordamıyla yeniden aramaya tabi tutulur.

1.2.1. Ceza İnfaz Kurumlarına Giren Araç ve Gereçlerde Arama Teknikleri

Ceza infaz kurumlarına girecek her türlü araç gereç ve malzemelerin kontrolü, öncelikle araç gereci getiren vasıtanın altının güvenlik aynası araması ile başlar. Giriş izni olup olmadığına bakılır. Giriş izni olan araç dış kapıdan içeri alınır.

Fotoğraf 1.2: Görüş alanlarına ve bloklara geçişler için göz okuma cihazı ve turnikeler

İçeri giren araç, malzemeyi getirdiği bölüme gelir ve orada araç gereçler aramaya tâbi tutulur. Bu arama sırasında gelen araç gerecin durumuna göre x- ray cihazı, duyarlı kapı, el yordamı ile arama ve gerek görülürse el dedektörü ile araması jandarmanın nezaretinde bu konuda eğitilmiş olan infaz koruma memuru tarafından yapılır.

1.2.2. Kurumda Kullanılacak Eşyalarla İlgili Yapılması Gereken İşlemler

Sorumlu infaz koruma baş memurunun veya vardiya sırasında sorumlu infaz koruma baş memurunun ya da görevlendirilen bir infaz koruma memurunun gözetiminde kullanılacak araç ve gereçler ilgili birime yerleştirildikten sonra tutuklu veya hükümlünün üstü aranarak koğuşa yerleştirilir.

Eşyaların götürülmesi sırasında merkez kontrol odasında görevli infaz koruma memuru, ilgili birimlerle sürekli iletişim içinde olmalı, oluşabilecek güvenlik zafiyetlerini en kısa sürede görevli infaz koruma memurlarına bildirmelidir. Bu sırada orada görevli olan infaz koruma memurları da gerekli tedbirleri alarak eşyaların ve araçların belirtilen yere yerleştirilmesini sağlamalıdır.

1.3. Mesleki Programda İlgili Ekranlar

Bu bölüm mesleki program uzaktan eğitim ekranlarından takip edilecektir.

UYGULAMA FAALİYETİ-1

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek ceza infaz kurumuna giren eşyalarla ilgili bir sunum hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kurumda kullanılacak olan eşyaları listeleyiniz.	➤ Kurumda kullanılacak eşyaların tür ve özelliklerini İnternet ve diğer kaynaklardan araştırmalısınız.
➤ Kurumda kullanılacak eşyalarla ilgili yapılması gereken işlemleri açıklayınız.	➤ Kuruma giren ve çıkan eşyaların kontrolüne ilişkin uygulamaları ilgili yönetmelikten araştırmalısınız.
➤ Mesleki programda ilgili ekranı açıklayınız.	➤ Mesleki programdaki yönergeleri uygulayarak bilgi ve becerilerinizi pekiştirmelisiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki cümlelerin başında boş bırakılan parantezlere, cümlelerde verilen bilgiler doğru ise D, yanlış ise Y yazınız.

1. ( ) Cezaevi personeli olağanüstü hâllerde kullanmak için de olsa cop, çelik eldiven, kask gibi araç gereçleri bulunduramaz.
2. ( ) Hükümlü ve tutuklular koğuş, oda ve eklentilerinde kişisel eşya bulundurulabilir.
3. ( ) Ceza infaz kurumu kurum güvenliğini tehlikeye düşürmeyen eşyaların stok oluşturmayacak şekilde koğuş, oda ve eklentilerde bulundurulmasına izin verebilir.
4. ( ) X-ray cihazından kontrolü yapılan eşya ve gereçlerin ayrıca el ve göz yordamıyla yeniden aranmasına gerek yoktur.
5. ( ) Kantini bulunmayan kurumlarda hükümlü ve tutuklular kendilerine verilen günlük besin maddeleri dışındaki ihtiyaçlarını idarenin izin ve kontrolü altında dışarıdan sağlayabilir.

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru ise bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.

ÖĞRENME FAALİYETİ-2

ÖĞRENME KAZANIMI

Ceza İnfaz Kurumunda kullanılmak için kurumdan çıkan eşyanın kontrolüne ilişkin işlemleri yapabileceksiniz.

ARAŞTIRMA

- Tutuklu veya hükümlünün eşya ve malzeme çıkışı sırasında firar etme teşebbüs ve yöntemlerini İnternet ve diğer kaynaklardan araştırınız.

2. CEZA İNFAZ KURUMUNDAN ÇIKAN EŞYALAR

2.1. Cezaevinden Çıkan Demirbaş Eşya, Araç Gereçleri

- Demirbaş eşya, araç ve gereçlerin aşağıdaki sebeplerden dolayı cezaevinden çıkışı yapılabilir.
  - Tamir için çıkan malzemeler
  - Değişim için çıkan malzemeler
  - Güvenlik için kullanılan malzemeler
  - Sağlık ünitesinde kullanılan malzemeler

Yukarıda sayılan sebeplerden dolayı cezaevinden çıkan malzemeler aynen cezaevine giren malzemeler gibi aramaya tabi tutulur.

Fotoğraf 2.1: Sergi ve fuar organizasyonunda sergilenmek için cezaevinden çıkarılmış ürünler

- Her ne sebeple olursa olsun çıkan malzemeler için önce bir tutanak tutulur, bu tutanakta malzemenin veya aracın hangi nedenle çıktığı belirtilir. Ayrıca kurumdan çıkarılan demirbaş eşya, araç ve gereçleri taşıyacak olan taşıt için de **taşıt görev emri formu** düzenlenir.
- **Taşıt görev emri formu**

Kuruma ait veya kullanımına tahsis edilmiş araçların her ne sebeple olursa olsun kurum dışına çıkmaları hâlinde düzenlenen formdur.

Fotoğraf 2.2: Ceza infaz kurumundan araç giriş-çıkışı

TAŞIT GÖREV EMRİ FORMU			
			Örnek No.: D-13
CEZA İNFAZ KURUMUNUN ADI	Ceza İnfaz Kurumu		
GİDİLECEK YER	Organize Sanayi		
GÖREVİN AMACI	İş Yurdu Makinesi Tamir Bakım İçin		
GÖREVLENDİRİLEN SÜRÜCÜ	K..... B.....		
GÖREVİN TARİH VE SAATİ	18.05.2015 – 14.30		
Yukarıda belirtilen görevle ilgili olarak aracı kullanmak üzere K..... B..... görevlendirilmiştir.			
			Kurum En Üst Amiri
			ÇİK Müdürü.
			18/05/ 2015
ARACIN PLAKASI	46KB.....	Aracın Markası	
GÖREVE ÇIKIŞ TARİH VE SAATİ	18 /05/2015 – 14.30	Dönüş Tarih ve Saati	18/05/2015 - 16.30
GÖREVE ÇIKIŞ KM.	35 km	Görev Dönüş km	105 km
TOPLAM GİDİLEN KM.	70 km		
ALINAN YAKIT			
TARİHİ		Miktarı	
ÖDENEN ÜCRET		km Göstergesi	
Görevin vukuatsız tamamlandığını arz ederim. 18/05/ 2015			
		Sürücünün Adı Soyadı	
		K.....B.....	
Görüldü. 18/05/ 2015		18/05/ 2015	
Kurum En Üst Amiri			
.....			

Form 2.1: Taşıt görev emri formu

2.2. Kurumdan Çıkışı Yapılacak Eşya ve Malzemelerle İlgili Yapılması Gereken İşlemler

Cezaevinden herhangi bir sebeple çıkarılan demirbaş eşya araç gereçleri de güvenlik sebebi ile dikkatli bir şekilde aramadan geçirilir.

Bu aramalar elle, X-ray cihazı ile gözle ve el detektörü ile dikkatli bir şekilde yapılır.

Bazı cihazlar X-ray cihazına sığmayacağı için el, göz ve el detektörü ile aranır.

2.2.1. Ceza İnfaz Kurumları Giriş ve Çıkış Kapıları

Yeni yapılan ceza infaz kurumlarında üç adet giriş çıkış kapısı bulunmaktadır. Bunlar, idare kapısı, mahkûm giriş çıkış kapısı ve mutfak giriş kapısıdır.

2.2.1.1. İdare Kapısı

Bina girişi diye de adlandırılan bu kapıdan tutuklu ve hükümlülerin dışındaki kişiler (kurum personeli, heyetler, avukatlar, noterler, tutuklu/hükümlü ziyaretçileri, esnaf vb.) giriş çıkış yapmaktadır.

Bu giriş çıkış kapısında X-ray cihazı ve duyarlı kapı bulunmaktadır. Buradan giriş çıkışlar kurum personeli ve jandarma görevlisinin refakat ve kontrolü ile yapılmaktadır.

Fotoğraf 2.3: Kontrol odası

2.2.1.2. Mahkûm Giriş Çıkış Kapısı

Kurumların mahkûm kabul yeri diye adlandırılan bu yer, kuruma tutuklu ya da hükümlü olarak gelen ve kurumdan hastane, mahkeme, izin, dışarıda çalıştırılma, savcılık talimatı yoluyla istenen tutuklu/hükümlünün dışarıya çıkış yaptığı yerdir. Bu yerde duyarlı kapı ile X-ray cihazı mevcut olup kontrol ve aramalar titizlikle yapılmaktadır. Kuruma gelen ve kurumdan çıkış yapan tüm tutuklu/hükümlüler, kolluk kuvvetleri (polis, jandarma) ile birlikte tanzim edilmiş teslim tutanağı ile işlemler yapılmaktadır.

2.2.1.3. Mutfak Giriş Çıkış Kapısı

Kurumlara dışarıdan gelen ve kurumdan dışarı çıkan her türlü eşyanın kayıt, kontrol ve aramasının yapıldığı yerdir. Bu yerde duyarlı kapı ile X-ray cihazı mevcut olup şahısların giriş ve çıkışlarına izin verilmez. Kuruma gelen her türlü eşya, araç ve gereçlerin arama, kontrol işlemleri jandarma personeli nezaretinde, kurum görevli personeli tarafından yerine getirilir.

Mutfak giriş çıkış kapısından alınacak malzemeler şunlardır:

- Kantin malzemeleri
- Genel bütçe ambar malzemeleri
- Mutfak demirbaş eşya ve malzemeleri

Fotoğraf 2.4: Cezaevi mutfağı

2.2.2. Çöp Çıkış İşlemleri

Çöp toplama işlemleri güvenlik ve gözetim servisinin gözetiminde ücret karşılığı çalıştırılan tutuklu/hükümlülerce yerine getirilir. Bu işlem her kurumun kendi işleyişini aksatmayacak şekilde, çöplerin miktarı ile çöpleri almaya gelen çöp aracının durumuna göre günlük ya da kurumun belirleyeceği zaman aralıklarında yapılmaktadır.

2.2.2.1. Koğuşlardan Toplama

Kurumun işleyişini bozmayacak şekilde, genellikle sabah sayım esnasında kapıların açılmasıyla çöpler toplanmaktadır.

2.2.2.2. Çöp Arama ve Çıkışı

Çöpler çöp odasına bırakılmadan önce görevli personel tarafından gerekli sağlık önlemini aldıktan sonra göz yordamı ve çöplerin içi karıştırılmak suretiyle arama işlemi gerçekleştirilmiş olur.

2.2.3. Çöp Türleri

Ceza infaz kurumlarında çöp türleri dörde ayrılır:

- Gıda
- Madde ve malzeme
- Kalorifer çöprü (doğal gaz olmayan yerlerde)
- Tıbbi atık malzemeleri

Koğuşlardan çıkan çöplerde firar girişimlerine yardımcı olabilecek toprak, beton parçası, fayans, metal aksam parçaları gibi maddelerin varlığı öncelikle kontrol edilir. Kontrolü yapılan çöpler koğuşlardan alınır ve cezaevinin çöp bölümüne götürülür. Daha sonra cezaevinin bağlı bulunduğu belediye çöp kamyonları çöpleri atılan yerden alır.

Tıbbi atıkları (Tıbbi atık, sağlık ünitelerindeki işlemler sırasında ortaya çıkan enfeksiyon, patolojik ve kesici-delici atıklardan oluşan atıkların genel adıdır.) üzerinde uluslararası biyotehlike amblemi bulunan torba, kap ile kesici-delici alet kapları, taşıma konteynirleri ile geçici depolama birimlerine ulaştırılır.

Belediyeler ise buralardan kendileri veya yetkilendirdikleri firmalar vasıtasıyla özel dizayn edilmiş lisanslı tıbbi atık taşıma araçlarıyla bu atıkları alıp bertaraf sahasına götürüp bertarafını yapmakla sorumludur (Tüm bu faaliyetler, 22 Temmuz 2005 gün ve 25883 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan **Tıbbi Atıkların Kontrolü Yönetmelik**’i ile belirlenmiştir.).

2.3. Tutuklu veya Hükümlünün Eşya ve Malzeme Çıkışı Sırasında Firar Etme Teşebbüs ve Yöntemleri

Hürriyeti bağlayıcı cezaların infazında tutuklu ve hükümlülerin kanun dışı yolları kullanarak hazırladıkları plan ve yöntemlerle ceza infaz kurumundan kaçmalarına **firar** denir.

- **Siyasi suçlardan yatan tutuklu ve hükümlülerin firar amaçları**
  - Örgütüne, sempatizanlarına ve kamuoyuna güçlü ve kararlı olduklarını göstermek
  - Örgüt elemanlarına cesaret vermek
  - Dışarıdaki bazı eylemlere katılmak, yönetmek veya bunların organizasyonunu yapmak
  - Devletin ve ceza infaz kurumu yönetiminin imajını zedelemek ve küçük düşürmek
  - Firar ederek yönetim, personel ve kamuoyu üzerinde tehdit unsuru oluşturmak
- **Adli tutuklu ve hükümlülerin firar nedenleri**
  - Dışarıda alacak verecek işlerini halletmek, yarım kalmış işlerini tamamlamak
  - Ceza infaz kurumunda can güvenliğinin sağlanamayacağı endişesini taşımak
  - Ceza infaz kurumunda bulunmanın yarattığı psikolojik rahatsızlık ortamından uzaklaşma istekleri
  - Dışarıdan tutuklu ve hükümlüye para ve eşya gelmemesi

İnfaz koruma memuru aşağıda belirtilen firar öncesi oluşacak durum ve olaylarda bir firar girişiminin olabileceğini öngörerek gerekli güvenlik tedbirlerini almalıdır.

- Koşullarda, çöp içinde veya koridorlarda toprak, taş, beton parçası gibi emarelerin bulunması
- Tutuklu ve hükümlülere ait elbiseler üzerinde topraklı veya çamurlu ayakkabı ve elbiselerin görülmesi
- Tutuklu ve hükümlülerin sık sık olağanüstü durumlar yaratması
- Koşuş veya bahçe kapılarına tutuklu ve hükümlülerden nöbetçi konması, gözetim yerlerinde görevli personelin izlenmesi veya tehdit edilmesi
- Koşuş nöbetçisini oyalayarak dikkatini başka yönlere çekerek onun asli görevini engellemesi
- Tutuklu ve hükümlülerin personele bol ikramlarda bulunmaları
- Koşullarda yüksek seste müzik dinlenmesi veya eğlenceler düzenlenerek gürültü yapılması

- Dışarıdan bol miktarda kablo, hortum, deri giyecek, torba, poşet, ampul, ip ve kazı aletleri gibi tünel kazmakta kullanılan araç ve gereçlerin talep edilmesi veya ceza infaz kurumuna sokulmaya çalışılması
- Koşullarına merdiven istenilmesi, kazakların sökülerek elde edilen ipler ile kalın sicim ipler elde edilmesi
- Tutuklu ve hükümlüler tarafından koşullarının sık sık yıkanması
- Sayımlarda, sayım ekibine özellikle lider durumdaki tutuklu ve hükümlülerin nezaret etmesi veya sayım ekibine yardımcı olunması
- Tutuklu ve hükümlülerde sevinç, heyecan ve duygusallık gibi hâllerin görülmesi,
- Ceza infaz kurumuna demir testere, uyku ilacı, bol miktarda para, delici, kesici ve patlayıcı madde sokulması veya sokulmaya çalışılması
- Resmî üniforma, bayan elbisesi ve peruk gibi şekil değiştirici eşyanın ceza infaz kurumuna sokulması veya sokma girişiminde bulunulması
- Özellikle geceleri hasta numarası yaparak acil olarak hastaneye gitme imkânını elde etmeleri

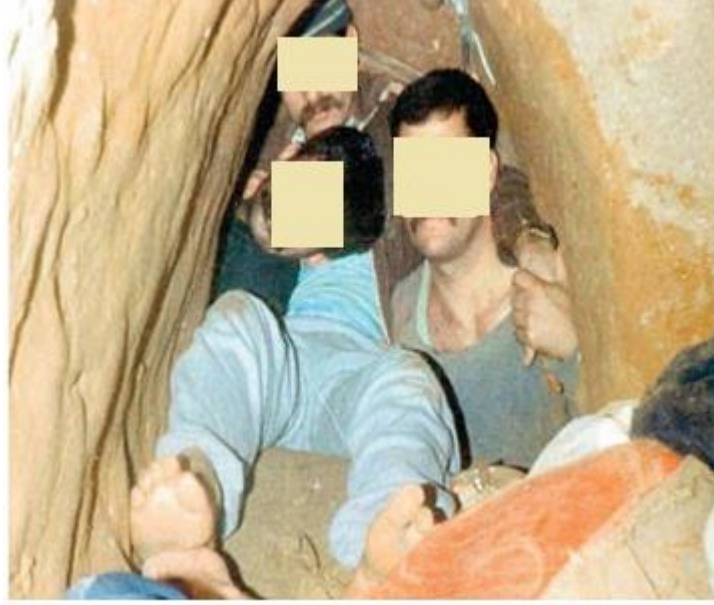

Fotoğraf 2.5: Yunanistan’da bir mahkumun cezaevinden helikopterle firar girişimi

- Kanalizasyon ve rögarlardan akan suyun bulanık veya çamurlu akması
- Tutuklu ve hükümlülerin ceza infaz kurumunda kullanılmayan veya kör yerler denen yerlere yönelmesi veya ilgi duyması
- Belli zamanlarda koşullarda bulunan eşyanın yerlerinin değiştirilmesi (buzdolabı, ranza, masa, soyunma dolapları vb.)
- Tutuklu ve hükümlülerin saç, sakal veya bıyıklarında değişiklikler yapılması
- Ekmek içi, sabun, diş macunu ve yumurta gibi malzemelerin belirgin bir şekilde fazla tüketilmesi
- Tünelden çıkan toprak kokusunu yok etmek için çok sarımsak tüketmeleri
- Tutuklu ve hükümlülerin diz ile kol dirseklerinde soyulma ve ellerinde nasırlaşmanın görülmesi

- Tutuklu ve hükümlülerin bel ve karın ağrısı, boyun tutulması gibi şikâyetlerle doktora çıkmaları
- Lider konumundaki tutuklu ve hükümlülerin zayıflamak için belirgin bir şekilde spor yapmaları
- Lider konumundaki tutuklu ve hükümlülerin gündüzleri sürekli uyuması
- Tutuklu ve hükümlü sevk taleplerinin hep aynı ceza infaz kurumuna yönelik olması
- Tutuklu ve hükümlülerin personel ile birebir iletişim kurmaktan kaçınmaları **ceza infaz kurumunda bir firar belirtisi olarak değerlendirilmelidir.**
- **Tutuklu ve hükümlü firar yöntemleri**

- Tünel kazmak

Fotoğraf 2.6: 1988 Yılında XXXXX cezaevinden firar teşebbüsü sırasında fotoğraf çekimi yapan mahkumlar

- Çatıya çıkmak
- Pencere demir ve korkuluklarını kesmek
- Duvar delmek
- Ziyaretler sırasında yer değiştirmek
- Sahte kimlik ve tahliye evrakları düzenlemek
- Personel ihmali sonucu çıkış kapılarını kullanarak eşyanın içine gizlenmek
- Personeli ilaç, uyuşturucu, delici, kesici ve patlayıcı araç gereç ve maddeler ile uyutmak ya da etkisiz hâle getirmek
- Dışarıdan ceza infaz kurumuna sabotaj düzenlemek

-
- Ceza infaz kurumunda olağanüstü durumlar meydana getirip bu kargaşadan yararlanmak
  - İnfaz ve koruma memurları, emniyet, jandarma, itfaiye gibi resmî kurum personelinin üniformasını giymek

Tutuklu ve hükümlüler, hava (helikopter, balon vb.) araçlar ile ceza infaz kurumlarından firar edebilirler.

➤ **Mesleki programda ilgili ekranlar**

Bu bölüm mesleki program uzaktan eğitim ekranlarından takip edilecektir.

DEĞERLER ETKİNLİĞİ

SORUMLULUK

“Sorumluluk sahibi olmak” sözünden ne anlıyorsunuz?

- Aile içinde, okulda ve sınıfta ne gibi sorumluluklarınız vardır?

- Sorumluluklarınızı yerine getirmediğinizde ne gibi aksaklıklar yaşanabilir?

- Başkasının sorumsuz davranışları yüzünden siz zarar gördüğünüzde ne gibi duygular yaşarsınız?

- Evdeki ve okuldaki sorumluluklarınızı bir liste halinde hazırlayınız. Sorumluluklarınızı yerine getirip getirmediğinizi bu listeden kontrol ediniz. Gerekliğinde yeni maddeler ekleyebilirsiniz.

UYGULAMA FAALİYETİ

Aşağıdaki işlem basamaklarını takip ederek ceza infaz kurumundan çıkan eşyalarla ilgili bir sunum hazırlayınız.

İşlem Basamakları	Öneriler
➤ Kurumdan çıkacak eşya ve malzemeleri listeleyiniz.	➤ Kurumda kullanılacak eşyaların tür ve özelliklerini İnternet ve diğer kaynaklardan araştırmalısınız
➤ Kurumdan çıkışı yapılacak eşya ve malzemelerle ilgili yapılması gerekenleri sıralayınız.	➤ Kuruma giren ve çıkan eşyaların kontrolüne ilişkin uygulamaları ilgili yönetmelikten araştırmalısınız.
➤ Tutuklu veya hükümlünün eşya ve malzeme çıkışı sırasında firar etme teşebbüs ve yöntemlerini açıklayınız.	➤ Mesleki programdaki yönergeleri uygulayarak bilgi ve becerilerinizi pekiştirmelisiniz.

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

Aşağıdaki soruları dikkatle okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

1. Ceza infaz kurumlarında idare kapısını aşağıdakilerden hangisi kullanamaz?
A) Avukatlar
B) Mahkûmlar
C) Ziyaretçiler
D) Personel
E) Esnaf
2. Mahkûmların kurumdan hastane, mahkeme, izin, dışarıda çalıştırılma, savcılık talimatı yoluyla dışarıya çıkış yaptığı kapı aşağıdakilerden hangisidir?
A) İdare kapısı
B) Mutfak kapısı
C) Nizamiye kapısı
D) Mahkûm giriş- çıkış kapısı
E) Yukarıdakilerden hangisi uygun ise
3. Mutfak giriş kapısından alınamayacak malzeme aşağıdakilerden hangisidir?
A) Kantin malzemeleri
B) Mutfak demirbaş eşyası
C) Tutuklu ve hükümlülerin giysileri
D) Genel bütçe ambar malzemeleri
E) Ekmek
4. Cezaevine gelen araç gereçlerin aramaları aşağıdakilerden hangisi tarafından yapılır?
A) Ambar memuru tarafından
B) Jandarma tarafından
C) Muhasebe yetkilisi tarafından
D) İş yurdu personeli tarafından
E) Jandarma nezaretinde eğitim almış personel tarafından
5. Çöp toplama işlemleri..... ve gözetim servisinin ..... ücret karşılığı çalıştırılan tutuklu/hükümlülerce yerine getirilir. Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
A) güvenlik, gözetiminde
B) güvenlik, denetiminde
C) sorgulama, gözetiminde
D) sağlık, gözetiminde
E) sağlık, denetiminde

6. Ceza infaz kurumunda çöpler, kurumun ..... bozmayacak şekilde, genellikle sabah ..... esnasında kapıların açılmasıyla toplanmaktadır. Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
A) işleyişini, kayıt
B) işleyişini, sayım
C) düzenini, yemek
D) işleyişini, kahvaltı
E) oralini, sayım
7. Çöpler çöp odasına bırakılmadan önce görevli personel tarafından gerekli ..... önlemini aldıktan sonra ..... yordamı ve çöplerin içi karıştırmak suretiyle arama işlemi gerçekleştirilir. Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
A) sağlık, göz
B) güvenlik, göz
C) sağlık, el
D) güvenlik, el
E) dağılma, göz
8. Koşullardan çıkan çöplerde; ..... girişimlerine yardımcı olabilecek ....., beton parçası, fayans, metal aksam parçaları gibi maddelerin varlığı öncelikle ..... edilir. Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
A) isyan, toprak, kontrol
B) isyan, giyecek, kontrol
C) firar, toprak, kontrol
D) sabotaj, toprak, telaş
E) firar, toprak, telaş
9. Tıbbi atık, ... ünitelerindeki işlemler sırasında ortaya ..... enfeksiyöz, ... ve kesici-delici atıklardan oluşan atıkların genel adıdır. Boş bırakılan yerlere aşağıdakilerden hangisi gelmelidir?
A) sağlık, konan, sosyolojik
B) atölye, çıkan, patolojik
C) sağlık, çıkan, mikrobik
D) sağlık, çıkan, patolojik
E) atölye, konan, patolojik

10. Ceza infaz kurumlarında çöp türleri dörde ayrılır. Bunlar, ... , madde ve malzeme, kalorifer çöpü (doğal gaz olmayan yerlerde), ... atık malzemeleridir.
- A) tıbbi, gıda
  - B) gıda, besin
  - C) besin, tıbbi
  - D) tıbbi, plastik
  - E) gıda, tıbbi

DEĞERLENDİRME

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları faaliyete geri dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğru “Modül Değerlendirme” ye geçiniz.

MODÜL DEĞERLENDİRME

Bu materyaldeki bilgileri kullanarak ceza infaz kurumuna girmesi yasak olan eşyalarla ilgili yirmi beş eşya veya malzeme içeren bir katalog ve bu yasağın ihlâli hâlinde uygulanacak yaptırımlarla ilgili bir sunum hazırlayıp öğretmeninize teslim ediniz.

KONTROL LİSTESİ

Bu faaliyet kapsamında ceza ve infaz kurumuna girmesi yasak olan eşyalarla ilgili katalog hazırlarken aşağıda listelenen davranışlardan kazandığınız becerileri **Evet**, kazanamadığınız becerileri **Hayır** kutucuğuna X işareti koyarak kendinizi değerlendiriniz.

Değerlendirme Ölçütleri	Evet	Hayır
1. Ceza ve infaz kurumlarına giren ve çıkan eşyaları içeren yönetmeliği temin ettiniz mi?		
2. İlgili yönetmelikten ceza ve infaz kurumlarında bulunacak eşyaların listesini oluşturduunuz mu?		
3. İlgili yönetmelikten ceza ve infaz kurumlarında bulunamayacak eşyaların listesini oluşturduunuz mu?		
4. Cezaevi imkânlarınca kişilere kantinde sunulamayacak eşyaların listesini hazırladınız mı?		
5. Kantinde satılabilecek eşyaların listesini hazırladınız mı?		
6. Yasak eşyaların cezaevine sokulması durumunda karşılaşılabilecek yasal yaptırımları ilgili kanun ve yönetmeliklerden incelediniz mi?		
7. Hazırlayacağınız katalogla ilgili görsel temin ettiniz mi ?		
8. Yasak eşyaları içeren görsel kataloğunuzu ve cezaevine yasak eşyaların sokulması durumunda olası cezai yaptırımları öğretmeninize sundunuz mu?		

DEĞERLENDİRME

Değerlendirme sonunda **Hayır** şeklindeki cevaplarınızı bir daha gözden geçiriniz. Kendinizi yeterli görmüyorsanız öğrenme faaliyetini tekrar ediniz. Bütün cevaplarınız **Evet** ise bir sonraki materyale geçmek için öğretmeninize başvurunuz.

CEVAP ANAHTARI

ÖĞRENME FAALİYET-1'İN CEVAP ANAHTARI

1	Yanlış
2	Doğru
3	Doğru
4	Yanlış
5	Doğru

ÖĞRENME FAALİYET- 2'NİN CEVAP ANAHTARI

1	B
2	D
3	C
4	E
5	A
6	B
7	A
8	C
9	D
10	E

KAYNAKÇA

- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanun
- Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmelik
- Adalet, İçişleri ve Sağlık Bakanlıkları arasında 26.12.2003 tarih ve 24106 sayılı protokolü
- 06 /04/2006 tarih ve 26131 sayılı Resmi Gazete’de yayınlanan; 10216 Ceza İnfaz Kurumlarının Yönetimi ile Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Tüzük
- <http://www.megep.meb.gov.tr> (Erişim tarihi 3.12.2015 saat 10.51)
- http://www.iydb.adalet.gov.tr/dokumanlar/faaliyet_raporlari/FaaliyetRaporu2007.pdf (Erişim tarihi: 3.12.2015 saat 10.55)